

NĖRA PLANETOS B

Erasmus+

Funded by the
European Union

Nuo Azorų patirties iki mūsų klasės

*Tvarumas prasideda ne nuo taisyklių, o nuo gebėjimo
matyti ryšius: gamta – žmogus – sprendimai*

“

Erasmus+ projekto Nr. 2025-1-LT01-KA121-SCH-000316229 veikla
Ina Gailiūnienė, Asta Fjellbirkeland ir Regina Drūsienė
Anykščių Jono Biliūno gimnazija, 2026

Turinys

- ❖ Klimato kaita ir tvarumas Azoruose
- ❖ Ugdymo metodų apžvalga
- ❖ Refleksija ir idėjos

Ką parsivežėme ne lagamine?

- 1 Žinias apie naujus ugdymo metodus
- 2 Įspūdžius iš Atlanto vandenyno salos gamtinės aplinkos.
- 3 Pažintis su kitų šalių kolegomis.

Metodas „Ką pasakoja nuotrauka?”

1. **Gamtiniai aspektai** – apibūdinti gamtą: reljefą, klimatą, augaliją, gyvūniją, vandens telkinius ir gamtinius išteklius.
2. **Socialiniai aspektai** – atkreipti dėmesį į žmones, gyventojų veiklą, gyvenvietes, pastatus ir jų gyvenimo sąlygas.
3. **Ekonominiai aspektai** – nustatyti, kokia ūkinė veikla matoma: žemės ūkis, pramonė, prekyba, transportas, turizmas ar kita veikla.
4. **Ekologiniai aspektai** – įvertinti aplinkos būklę: taršą, atliekas, miškų nykimą, vandens ar oro užterštumą bei žmogaus poveikį gamtai.
5. **Pagrįsk savo išvadas** – analizuojant nuotrauką remtis konkrečiais pavyzdžiais ir paaiškinti priežasties ir pasekmės ryšius.

Metodas „Tvarumo detektyvas“

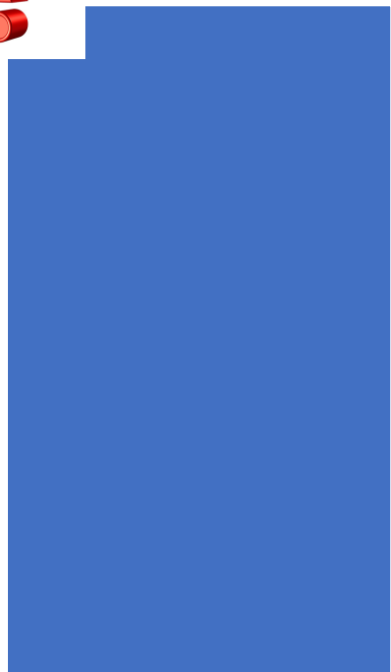
Užrašykite 2–3 žodžius arba trumpą sakinį apie tai, ką matote nuotraukoje.

Atsakymas turi būti trumpas ir argumentuotas.

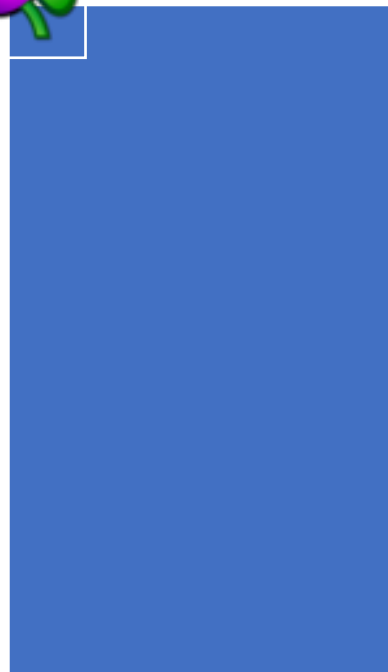
Po kiekvienos nuotraukos parodymo vyksta aptarimas.

Ką matote?

Koks žmogaus veiksmas?

Kokia rizika?

Koks sprendimas?

Nuotrauka 1

Nuotrauka 2

Nuotrauka 3

Metodas „Keturi kampai”

Diskusija, kurioje dalyviai pasirenka vietą keturiuose kampuose, kurie atitinka tavo nuomonę.

**VISIŠKAI
SUTINKU**

**GREIČIAU
SUTINKU**

Teiginys ekrane → pasirinkimas → argumentas → galimybė
pakeisti kampą

**GREIČIAU
NESUTINKU**

**VISIŠKAI
NESUTINKU**

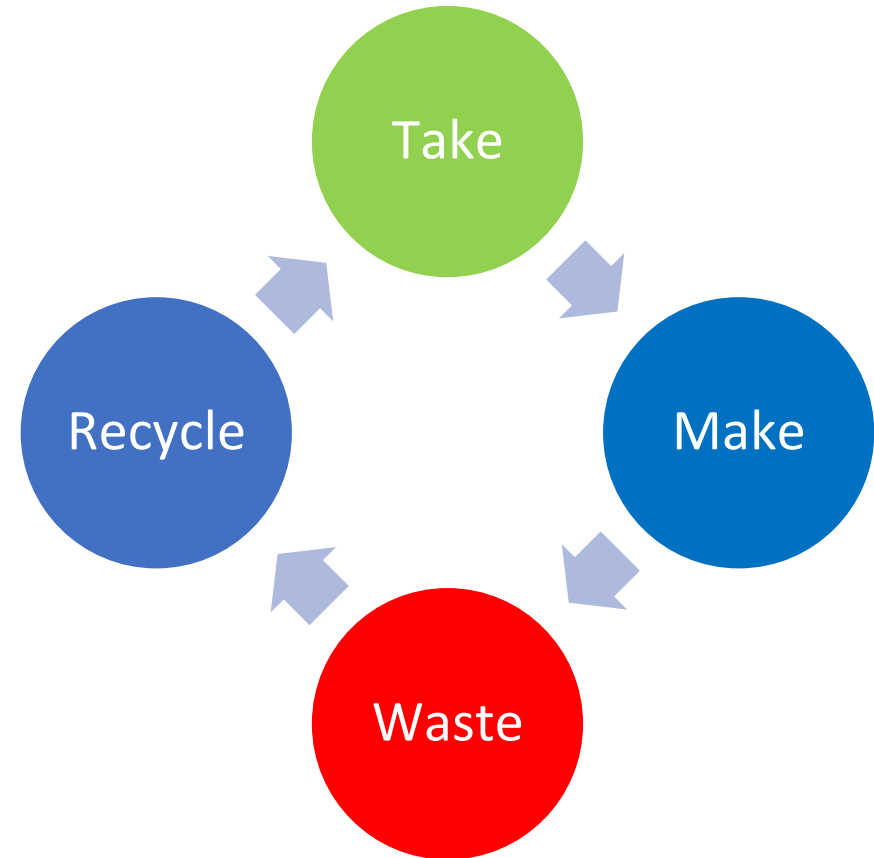
Keturių kampų teiginiai (galimi)

- Mokykla turėtų visiškai atsisakyti vienkartinį indų.
- Kelionės lėktuvu nederą su tvarumo ugdymu.
- Svarbiau ugdyti tvarų elgesį nei mokytį klimato kaitos teorijos.
- Mokiniai turėtų dalyvauti priimant mokyklos tvarumo sprendimus.
- Mokytojas turi rodyti asmeninį tvaraus elgesio pavyzdį.

Metodas „Take – Make – Waste“

Nuo linijinio
vartojimo
prie žiedinės
ekonomikos

Kaip sukurti antrą gyvenimą daiktui?

Praktinė užduotis „Daikto antras gyvenimas“

Grupės gauna po vieną objektą

Telefonas

Džinsai

Plastikinis butelis

Kavos puodelis

Kompiuteris

Vadovėlis

Klausimai: iš kur atsirado? kiek naudojamas? kas nutinka vėliau? kaip pratęsti gyvenimą?

Metodas „4R principas“

Maži sprendimai prieš dideles atliekas

REFUSE
atsisakyti

REDUCE
sumažinti

REUSE
naudoti
pakartotinai

RECYCLE
perdirbti

Metodas „Tvari mokykla 2030“

Vaidmenų žaidimas ir sprendimų kūrimas

Situacija:

2030 m. mūsų gimnazija turi tapti viena tvariausių Lietuvos mokyklų.

- kiekviena grupė atstovauja skirtingai interesų pusei
- leidžiama pasiūlyti tik 2 pokyčius ir 1 projektą
- po 8 min. gaunama kliūtis – sprendimą reikia adaptuoti

Vaidmenys

Kiekviena grupė turi kitą vaidmenį

Administracija

pastatas, biudžetas, energija, transportas

Mokiniai

įpročiai, maistas, atliekos, judumas

Mokytojai

ugdymo turinys, projektai, vertinimas

Savivaldybė / bendruomenė

infrastruktūra, partnerystė, finansavimas

Netikėtumo kortelės

Sprendimas turi išlikti gyvas ir pasikeitus sąlygoms

Biudžetas sumažintas 50 %.

70 % mokinių nepritaria idėjai.

Savivaldybė šiemet nefinansuos.

Tėvai klausia: kokia reali nauda?

Turite tik vieną mėnesį pradžiai.

Projektas turi būti be papildomų išlaidų.

Metodas „100 eurų tvarumui“

Prioritetų nustatymas ir argumentavimas

Turite tik 100 €. Kaip paskirstytumėte juos, kad poveikis mokyklai būtų didžiausias?

Klausimai grupei: kodėl būtent taip? Kas turėtų pasikeisti?

Mini įsivertinimas

Ar mūsų mokykla juda tvarumo kryptimi? 1 – visai ne | 5 – labai stipriai

Mokiniai dalyvauja sprendimuose

Stebime energijos vartojimą

Mažiname atliekas

Skatiname tvarų judumą

Tvarumas integruojamas į pamokas

Mokomės už klasės ribų

Įtraukiame bendruomenę

Mokymasis iš vietos

Įgyta patirtis kursuose leido suprasti, kad klasė gali būti visur:

- ežeras, upė, parkas ar miestelio aikštė gali tapti tyrimo objektu
- mokiniams lengviau suprasti problemą, kai ji matoma vietoje
- lauko veikla gali baigtis skaitmeniniu produktu: žemėlapiu, diagrama, istorija, apklausa

Klausimas kolegoms: kokia vieta 10 km spinduliu nuo mokyklos galėtų tapti ugdomąja aplinka?

Kaip pritaikyti tvarumo temas skirtinguose dalykuose?

Geografija	žemėlapiai, turizmas, klimato rizikos	Biologija	bioįvairovė, ekosistemos, žmogaus poveikis
Informatika	duomenys, apklausos, vizualizacijos, interaktyvūs žemėlapiai	Matematika	procentai, suvartojimo skaičiavimai, grafikai
Kalbos	argumentaciniai tekstai, debatai, pristatymai	Ekonomika / pilietiškumas	biudžetas, sprendimai, interesų grupės

Skaitmeniniai įrankiai

Metodai gali būti paprasti, bet produktas – šiuolaikiškas

Kahoot / Quizizz greitam įsivertinimui ir sužadinimui

Padlet / Jamboard idėjų rinkimui, nuotraukų analizei

Google Forms mokyklos įpročių apklausai

Canva / PowerPoint plakatui, veiksmų plano vizualizacijai

Excel / Sheets duomenų analizei ir grafikams

Refleksija

Rytoj galiu...

**Su mokiniais
išbandysiu...**

**Mūsų mokykloje
norėčiau pakeisti...**

**Vienas metodas, kurį realiai
išbandysiu:**

Dalyvio medžiaga

- 6–8 vietos aplinkos nuotraukos
- daiktų kortelės: telefonas, džinsai, butelis, vadovėlis...
- 4 kampų teiginių sąrašas
- vaidmenų ir netikėtumo kortelės
- mini įsivertinimo lapas
- lipnūs lapeliai refleksijai

Šaltiniai ir iliustracijos

- Kursų „There is no planet B“ medžiaga
- Kursų dalyvių fotografuotos nuotraukos

AČIŪ UŽ DĖMESĮ

